

Undervisningsmateriale

INDHOLD

Teatret farver tilværelsen	2	EFTER FORESTILLINGEN	8
Kære underviser	2	Refleksion	8
Om forestillingen	3	Opgave – Den subjektive oplevelse	8
FØR FORESTILLINGEN	4	Forestillingsanalyse	9
Forforståelse og forventninger til teatret og forestillingen	4	Opgave – Forestillingsanalyse	9
Opgave – Forberedelse	4	Anmeldelse	11
Hvordan opstår ideen til en forestilling?	5	Opgave – Skriv en anmeldelse	11
Forestillingens visuelle identitet	6	Diskussion	12
Opgave – Billedanalyse	6	Opgave – Danskhed – stolthed eller skam?	12
I TEATRET	7	Tekstanalyse	14
Praktisk information om jeres teaterbesøg	7	Opgave – Folkeviser og folkelighed	14
		Referencer og kilder	15

TEATRET FARVER TILVÆRELSEN

Når du sætter dig til rette i teatrets røde plyssæder, har vi gjort vores ypperste for at give dig en oplevelse ud over det sædvanlige. Vi lever og ånder for at skabe det rum, hvori følelserne kan få frit spil; du skal ikke kun blive en oplevelse rigere, vi ønsker også at ramme dig lige i hjertekulen. Når rampelyset tændes, kommer alle sanser i spil, og vi kan i bogstavelig forstand, høre, lugte, se, føle og somme tider smage hinanden – og vi elsker det.

En teateroplevelse giver dig ikke et sandfærdigt billede af scene-kunstens mangfoldighed. Du bliver nødt til at opleve forskellige genrer og lade dig blive opdraget, pirret og til tider provokeret, så du i mødet med teatret kan udvide dine vanlige kulturpræferencer.

Det er en stor oplevelse at gå i teatret, for du oplever autenticitet, der også forpligter dig over for dem, som står på scenen. Teatret er live, og derfor bliver hver forestilling unik, og som publikum er du ikke usynlig, men en kærtkommen medspiller i forestillingen. Du kan grine eller græde højt, blive chokeret, forskrækket, frastødt, vred, varm, vemodig og lade dig rive med af historien, ordene, skuespillerne, kostumerne, lyset, scenografien, musikken, stemningen eller dine medpublikummer. Din oplevelse breder sig i hele teatersalen og blander sig med de andre publikummer, og så er det, at du nemt kan blive indhyllet af en kæmpe fællesskabsfølelse.

Teatret kan nuancere tilværelsen. Om du oplever en storslået eller helt intim forestilling, så får du serveret indhold for øjnene af dig, der skærper dine refleksioner om dig selv, menneskene omkring dig, og det samfund du lever i.

Teatret er på alle måder magisk og skaber oplevelser, du ikke kan finde andre steder i samfundet.

Vi glæder os til at dele dem med dig!

FOLKETEATRET

KÆRE UNDERVISER

Du sidder her med Folketeatrets undervisningsmateriale til forestillingen STOLT. Materialet henvender sig til elever i udskoling og gymnasiet, og har til formål at klæde dig og dine elever på til jeres kommende teaterbesøg og stille opgaver til videre arbejde.

Materialet er delt op i inspirationsmateriale til brug hhv. før og efter forestillingen.

I kan arbejde med for forståelse og forventninger til det at gå i teatret. I kan også læse lidt mere om hvordan man arbejder med en forestilling, der har et ikke-tekstligt oplæg, og hvordan ideen til STOLT er gået fra netop idé til forestilling.

Der er opgaver til at arbejde med det visuelle univers – som spiller en afgørende hovedrolle i STOLT.

Efter forestillingen kan I kaste jer ud i øvelser der kan fordybe elevernes udbytte af STOLT. Her kan I bl.a. øve jer på forestillingsanalyse eller anmeldelse som genre, eller I kan arbejde med temaer som danskhed, hjemstavn, stolthed og skam med udgangspunkt i tekster fra forestillingen.

Endelig kan I arbejde med folkeviser og folkelighed og selv give jer i kast med genren.

Vi giver nogle idéer og forslag til, hvordan du kan gøre oplevelsen så udbytterig som muligt, og du kan plukke det ud, der passer bedst i din undervisning.

Opgaverne er målrettet fag som dansk, samfundsfag, identitet, billedkunst/design og dramatik.

Undervisningsmaterialet er udarbejdet med afsæt i de relevante fag og kompetencemål, der er opstillet for folkeskolens 9. og 10. klassetrin ifølge emu.dk samt for det gymnasiale niveau, hvor vi indskrifter os i lærerplanerne på uvm.dk.

Rigtig god fornøjelse!

OM FORESTILLINGEN

Forestillingen STOLT er baseret på designeren Nicholas Nybros nutidige folkedragter skabt i forbindelse med udstillingsværket af samme navn, på Designmuseum Danmark. Nybros spektakulære, smukke og humoristiske egnsdragter bliver i Folketeatrets musikforestilling til en mosaik af folkesjæle og et billede af et Danmark, som du kender, og alligevel aldrig har set før.

STOLT er en kærlighedserklæring til danskheden i al sin mangfoldighed og forskellighed. En musikforestilling i storformat og en kalejdoskopisk rejse gennem landsdele, identiteter og fællesskaber. Men først og fremmest er forestillingen en uforbeholden opfordring til at være stolt af den, du er og af det sted, du kommer fra!

I STOLT møder vi mennesker, som alle bærer rundt på deres helt egne drømme, længsler og forestillinger om, hvordan de skal være, og hvordan livet skal gribes an. De funderer over tilværelsen og døden. De drømmer om at føle sig forbundne. Til historien. Til det sted de bor. Og ikke mindst – til hinanden.

Musiker, sanger og komponist Katrine Muff har sammen med den prisvindende forfatter og digter Lone Hørslev skrevet helt nye sange til forestillingen, der iscenesættes af instruktør-kometen Niels Erling.

Foto. Thomas Cato

Foto. Thomas Cato

INSTRUKTION:	Niels Erling
SCENOGRAFI:	Lise Marie Birch
KOSTUMEDESIGN:	Nicholas Nybro
MUSIK OG SANGTEKSTER:	Katrine Muff
	Lone Hørslev
MUSIKALSK ARRANGØR:	Lawand Shakur Othman (Turkman Souljah)
MEDVIRKENDE:	Sonja Richter
	Louise Fribo
	Niels Ellegaard
	Johannes Lilleøre
	Sharon Kumaraswamy
	Tue Lunding
	Wahid Sui
	Emma Cæcilie Kristensen
	Anders Stig Møller (musiker)

FØR FORESTILLINGEN

FORFORSTÅELSE OG FORVENTNINGER TIL TEATRET OG FORESTILLINGEN

FAG: Alle

Vi har alle forventninger og forforståelse til en forestående oplevelse. Når vi deler disse med hinanden, kan vi åbne oplevelsen og vores eget ståsted i den. Med denne forberedelse får vi en øget bevidsthed om, hvad der skal ske, og hvordan vores forventninger påvirker os. Men også en bevidsthed om, hvordan vi selv påvirker oplevelsen.

Det gør os til mere bevidste teatergængere og kulturforbrugere. Ingen har ret eller uret, da vi selv sagt oplever individuelt.

I følgende øvelse skal I gribe de erfaringer I har fra teatret og forsøge at udrede, hvordan disse erfaringer kan påvirke jeres forventninger både positivt og negativt, når I skal se STOLT.

OPGAVE – Forberedelse

Selvstændige noter

Du skal nu tænke på en teateroplevelse du har haft. Måske den seneste forestilling du har set, måske en forestilling, der har gjort stort indtryk på dig.

Svar på følgende spørgsmål:

- Hvordan oplevede du selve teatret?
- Hvordan oplevede du forestillingen?
- Hvem var du sammen med?
- Havde sammenspillet mellem teatret og dem du var sammen med nogen betydning for den forestilling du så?
- Eller nogen påvirkning af din tilgang til forestillingen?
- Hvordan tror du dine tidligere erfaringer vil påvirke dine forventninger til den kommende forestilling du skal opleve? Måske har du været på Folketeatret før?
- Hvad tror du, det betyder for dine forventninger?
- Måske har en af dine venner sagt noget om teatret eller forestillingen, der har påvirket dig?
- Måske har du læst en anmeldelse, der har farvet dine forventninger?

Hvis du ikke har været i teatret før, kan du prøve at forestille dig, hvordan det ser ud, hvordan man opfører sig i teatret, og hvilke forventninger du har til en teaterforestilling.

I klassen

Snak om jeres teateroplevelser, forforståelse og forventninger to og to eller i plenum i klassen. Lav evt. et samlet mindmap

I skal nu snakke videre om, hvad I forventer af forestillingen STOLT og spørge hinanden:

- Hvad får titlen dig til at tænke på?
- Hvad tror du, der vil ske på scenen?
- Hvordan har du det med at skulle i teatret?
- Hvorfor tror du, at du har det sådan?

HVORDAN OPSTÅR IDEEN TIL EN FORESTILLING?

FAG: Dansk, Dramatik

”DET HER MÅ VI LAVE TEATER UD AF!”

Mange har en ide om at en teaterforestilling starter med et manuskript eller anden skreven tekst. Det gør den ofte – men i moderne teater, opstår ideerne også alle mulige andre steder.

STOLT voksede ud af Nicholas Nybros moderne egnsdragter – eller rettere ud af teaterdirektør Mette Wolfs besøg på udstillingen ”Stolt” på Danmarks Designmuseum. Hun beskriver hvordan hun blev ramt af de fortællinger, som hun oplevede i Nybros design, og samme aften inviterede ham til at samarbejde om at skabe teater ud fra hans kostumer.

”STOLT handler om at være stolt af den, du er og af det sted, du kommer fra. Jeg var fuldstændig betaget af Nicholas Nybros moderne folkedragter, da jeg så udstillingen på Designmuseum Danmark. De var poetiske, legende og humoristiske – og passer på den måde godt til Folketeatret. Med STOLT har vi skabt en forestilling, der ser på Danmark med både kærlighed og nysgerrighed. En musikalsk fortælling om at fare vild og finde hjem igen – ikke mindst i sig selv.”

Mette Wolf, teaterdirektør, Folketeatret
Citat fra folketeatret.dk)

”NOGET SÅ USEXET SOM FOLKEDRAGTER”

Nicholas Nybros interesse for folkedragter opstod i forbindelse med et forløb da han selv gik på designskolen. Hans første noter om projektet, der senere mandede ud i STOLT, var noget om danskhed, folkedragter og ifølge ham selv et lighedstegn med kedeligt og usexet. Men i løbet af processen kom det også til at handle om hans eget tilhørsforhold og identitet. Nybro indrømmer eksempelvis at have løjet om hvor han kom fra – fordi han syntes det passede bedre til ham at være fra Vesterbro end Valby. For ham kom STOLT til at handle om meget mere end folkedragter og landsdele – det kom til at handle om identitet, nuancer, tilhørsforhold og livets mange facetter.

”Når jeg underviser, fortæller jeg altid de studerende, at hvis de tror, at de allerede kender det færdige projekt, før de går i gang, så vil processen og værket højst sandsynligt blive kedeligt at lave og mangle nerve. Der skal altid være plads til at udforske den gode historie.”

Nicholas Nybro
I forordet til bogen STOLT

Og netop den gode historie og de fortællinger som Nybros designs kunne inspirere til, har været omdrejningspunktet for forestillingsarbejdet.

DET MUSIKALSKE UNIVERS

– FRAGMENTERET, FORTÆLLENDE OG SAMLET

Da samarbejdet mellem Nybro og Folketeatret var aftalt, blev resten af holdet sat, og forestillingen er vokset frem som en montage af Lone Hørslevs tekster, Katrine Muffs musik, Lise Marie Birchs scenografi og instruktør Niels Erlings ideer til dramaturgi og materialet, samt naturligvis i høj grad det sceniske materiale som performerne har leveret i prøvesalen.

Tekstforfatter Lone Hørslev forklarer, at hun i sin indledende proces kiggede intenst på Nybros forskellige designs og ved hvert enkelt spurgte sig selv ”Hvad er det her for et menneske? Hvilken fortælling vil de gerne give os?”, og ud fra dette opstod teksterne, der alle har digtets eller sangtekstens form, men som Hørslev selv ser som mininoveller.

For Katrine Muff, der har komponeret musikken, samt det øvrige musikalske team, har det været vigtigt at musikkens lydunivers er divers og nuanceret ligesom de mange forskellige kostumer – men samtidig skulle det føles som et samlet univers, hvor musiknumrene kunne udgøre et samlet album.

”HOLDET ER MATERIALET”

Instruktør Niels Erling lægger vægt på, at holdet og performerne er materialet, når man arbejder med en ikke tekstbaseret forestilling. Det er det egentlig altid, men i endnu højere grad når alt skabes fra bunden i denne type legende processer.

Alle som er på scenen kommer med hver sin baggrund, og afspejler både forskellige professioner (skuespillere, musikere, sangere, performere) og mennesketyper og passer således godt til at repræsentere de mange karakterer som stykket befolkes af.

Universet, som Nybros kostumer skulle indgå i, har også været en udviklingsproces for både instruktør og scenograf: For hvordan får man de mange forskelligartede kostumer i spil på en måde der giver mening, og som kan rumme og udvikle historierne og lade dem vokse frem?

Niels Erling fortæller, at de har tilladt sig at lade de forskellige byer skylle ud af kostumerne – at det måske ikke er så vigtigt præcis hvilken by et bestemt kostume er udsprunget af, men i forestillingen bliver det vigtigere med de følelser kostumet i samklang med musik, tekst og performere kan vække.

FORESTILLINGENS VISUELLE IDENTITET

FAG: Dansk, Dramatik, Billedkunst

Vi ved det allerede; billeder har en kæmpe indflydelse på, hvordan vi aflæser et budskab. Derfor er teatrets arbejde med forestillingsbilleder, sammenhængen mellem disse i den enkelte forestilling, forestillingerne imellem og selve teatrets profil et stort og vigtigt arbejde, der altid lægger op til debat.

For vi er alle smagsdommere, der 'læser' mere eller mindre ud af et billede, der i sidste ende påvirker vores tilgang til og beslutning om, hvorvidt vi 'køber' et budskab.

OPGAVE – Billedanalyse

Se først på forestillingsbilledet/plakaten
(folketeatret.dk).

Skriv noter til følgende spørgsmål:

- Hvad sker der på billedet?
- Hvilke følelser vækker billedet i dig?
- Hvilke forventninger får du til forestillingen, når du ser billedet?
- Hvilke tema(er) tror du bliver behandlet i forestillingen?

Se på de resterende forestillingsbilleder
(du finder dem nederst på folketeatret.dk i presserummet).

- Hvad gør de ved din opfattelse af forestillingen?
- Ændrer de ved den forventning du havde til forestillingen, da du kun havde set plakaten?
- Hvilke forventninger har du nu til forestillingen?
- Hvad tror du forestillingen vil forsøge at formidle/give et nyt blik på/skabe debat om?
- Hvordan 'læser' du de forventninger du har til forestillingens tema ind i samfundsstrukturer/sætter dem i en nutidig kontekst?

Snak om jeres billedanalyser

To og to eller i plenum i klassen.

Bemærk, hvor mange forskellige tanker og meninger, der kommer på banen.

- Hvorfor tror I det er sådan?

I TEATRET

PRAKTISK INFORMATION OM JERES TEATERBESØG

FORBEREDELSE

- Forestillingen spiller på **Folketeatret i Nørregade 39**. Det er nemt at komme derhen med metro/tog/bus til Nørreport station.
- Forestillingen spiller på vores **Store Scene** og på billetten står hvilken plads I skal sidde på.
- Jeres lærer har også fået en salsplan tilsendt hvor jeres pladser er markeret.

Er man i tvivl om noget er man altid velkommen at række ud til vores personale i foyeren.

TIDER

Dørene til teatret åbner 60 minutter før forestillingen starter.

Kom i god tid – dvs. mindst 30-20 minutter før forestillingen starter så I kan nå at orientere jer, købe noget i baren eller tisse af.

Dørene til selve salen åbner 15 minutter før forestillingen starter. Forestillingen starter til tiden og man forstyrrer rigtigt meget hvis man kommer for sent.

Forestillingen varer ca. 2 timer og 20 minutter inkl. pause. Baren er åben i pausen, og det er ok at tage drikkevarer med ind i salen.

DRESSCODE

Der er ingen dresscode. **Kom som I selv synes** at I er komfortable. Hvis man har lyst, er man velkommen at tage pænt tøj på, men det er slet ikke alle der gør det.

Der er garderobe både mod betaling og på eget ansvar.

MANERER

Vis hensyn. Der kommer mange forskellige mennesker i teatret, og derfor sidder man ikke med fødderne oppe på stolene, spiser ikke mad i salen eller smider sit affald på gulvet.

Man forholder sig stille under forestillingen for at ikke forstyrre hverken sidepersonen eller skuespillerne på scenen.

Mobiltelefoner skal være på lydløs eller flytilstand og ikke tages frem under forestillingen. Hvis man tager sin telefon frem, lyser det rigtig meget op, og forstyrrer alle rundt omkring inklusive skuespillerne.

Af ophavsretslige grunde må man ikke filme eller tage billeder under forestillingen.

Man må naturligvis ikke forstyrre det øvrige publikum – men man er velkommen at grine, græde, klappe og lade sig rive med!

EFTER FORESTILLINGEN

REFLEKTION

FAG: Alle

Når I sætter ord på teateroplevelsen, udvider I jeres forståelse for scenekunstens virkemidler. Samtidig lagrer oplevelsen sig bedre i hukommelsen og det bliver nemmere at arbejde videre med indholdet, når I har noteret jeres første indtryk og observationer.

OPGAVE – Den subjektive oplevelse

Selvstændige noter:

Denne øvelse er god umiddelbart i forlængelse af forestillingen. Tag gerne noter allerede imens I stadig er på teatret eller lige når I er kommet hjem.

De indledende noter er rigtig gode at tage for dig selv inden I begynder at udveksle en hel masse tanker om forestillingen.

- Hvad var dine umiddelbare indtryk?
- Hvad bemærkede du?
- Er der noget i forestillingen som undrer dig eller var der steder der rørte noget i dig følelsesmæssigt?

I klassen:

Ingen oplevelser er ens, og der findes ikke rigtige og forkerte svar til det følgende.

Når I er samlet i klassen igen, kan I med fordel sætte jer sammen to og to eller i plenum for at udforske jeres egen og hinandens teateroplevelse.

Besvar følgende spørgsmål så præcist som muligt:

- **Jeg husker bedst det øjeblik i forestillingen, hvor...**
(brug detaljer; hvad skete der? Hvordan var lyset og lydene? Hvorfor var det lige denne passage du hæftede dig ved? Hvilke følelser vakte den i dig?)
- **Det, der overraskede mig mest var...**
(prøv at gå i dybden hvorfor overraskede det dig? Hvad fik det dig til at tænke på?)
- **Jeg kunne bedst lide...**
(måske en af skuespillerne har gjort indtryk? Måske er det scenografien? Hvorfor er det lige den/det, der har gjort sig bemærkelsesværdig hos dig?)
- **Dét mindede mig om noget i mit eget liv...**
(er det noget konkret som en replik? Eller måske mere en stemning, der blev skabt hos dig? Udforsk relationen mellem forestillingen og dig selv. Hvorfor tror du, at det lige var dét du reagerede på?)

FORESTILLINGSANALYSE

FAG: Dansk, Dramatik

”Alt på en scene betyder noget” som professor i teatervidenskab Michael Eigtved skriver i sit værk *Forestillingsanalyse – En Introduktion*.

I en forestillingsanalyse er øvelsen at indkredse hvad forestillingen udtrykker og hvordan den udtrykker det ved hjælp af de scene-kunstneriske virkemidler (Lydlige og visuelle elementer som musik, sang, bevægelse, kostumer, mimik, gestik, kropssprog, masker, scenografi samt naturligvis tekst.) Alle elementer spiller sammen.

Selvom I har set den samme forestilling, kan I have vidt forskellige oplevelser og have markant forskellige tolkninger af det oplevede.

Vær åbne og nysgerrige overfor hinandens tolkninger og husk at der ikke er noget endeligt facit.

Husk også at alle nedslag i forestillingsanalysen består af både et beskrivende og et fortolkende lag. Ligesom ved tekstanalyse, hvor man citerer fra teksten, kan det være fordelagtigt at pege på præcise elementer i forestillingen, der understøtter jeres tolkninger.

Her kan det være smart at støtte sig til forestillingsfotos fra Folketeatrets hjemmeside, eller til noget af det billedmateriale vi har medtaget her.

OPGAVE – Forestillingsanalyse

Lav din egen forestillingsanalyse.

Beskriv de enkelte elementer som vi har listet nedenfor. Fokuser på de elementer som du umiddelbart synes springer mest i øjnene. Se til sidst på den samlede udsigelse og skriv en fortolkning og perspektivering med udgangspunkt i din analyse af grundelementerne.

Handling:

- Hvad handler forestillingen om?
- Var der en handling, eller en dramaturgisk bevægelse?

Plot:

- Hvad er historiens plot/konflikt?

Tematikker:

- Hvilke temaer bliver belyst i forestillingen?

Spillestil:

- Hvordan kan spillestilen karakteriseres? (f.eks. naturalistisk skuespil, teatralisk, absurd, komisk, kropslig)
- Hvordan foregik skiftene mellem de mange roller?
- Hvordan var deres kropssprog, stemmebrug, gestik og mimik?

Karakterer:

Når karaktererne interagerer, udveksles der følelser og stemninger.

- Var karaktererne i kontakt med hinanden eller spillede de hver for sig? Læg også mærke til udvikling og/eller handling – eller mangel på samme.
- *Fysisk forandring:* Flytter nogen sig fra et sted til et andet?
- *Indre ændring i karakterer:* Bliver de klogere eller får ny indsigt?
- *Forandring i karakterer:* Bliver de ældre? Skifter de udseende? Skifter de social status?
- *Forholdet mellem karaktererne:* Går de fra uenighed til enighed eller den anden vej?
- *Et forløb over tid:* Sker der en udvikling fra den én dag til den næste eller fra scene til scene?

**OPGAVEN FORTSÆTTER
PÅ NÆSTE SIDE →**

Scenografi og kostumer:

- Hvordan ser scenen ud?
- Hvordan er rummet indrettet? (farver, materialer, ting på scenen).
- Hvad vil scenografen gerne vise?
- Og hvad med kostumerne; Hvad siger de om karakterernes indre og ydre træk?
- Hvilke valg er der gjort?

Lys:

- Hvordan bruges lyset?
- Er der hurtige, bratte skift eller umærkelige overgange?
- Er det teatralisk eller tilnærmet naturalistisk?
- Hvilke forskellige stemninger er lyset med til at skabe?

Lyd:

- Hvordan bruges musik i forestillingen?
- Er der andre former for lyd i forestillingen?
- Hvordan var volumen, skift og hastigheder?
- Hvilken stemning er lydene og musikken med til at skabe?

Samlet fortolkning:

- Hvordan spiller analysen af de forskellige delementer sammen?
- Er der noget som dominerer oplevelsen af forestillingen?

Perspektivering:

- Hvordan kan forestillingen spejles i forhold til det samfund, vi lever i, i dag?
- Hvorfor tror du, at Folketeatret har valgt at lave en forestilling som denne?
- Hvad fik forestillingen dig til at tænke over?
- Hvilket budskab får du med fra forestillingen?
- Hvilken betydning har Folketeatret som institution for netop denne forestilling?

Foto. Thomas Cato

ANMELDELSE

FAG: Dansk, Dramatik

Anmeldelser er enormt vigtige for teatre og de forestillinger, der bliver sat op. Nogle teatergængere vælger nemlig at lade sig 'føre' på baggrund af en anmelders udtagelser. Andre læser slet ikke noget forestillingsorienteret op til et teaterbesøg, men lader sig alene guide af egen interesse.

En anmeldelse hører ind under litteraturgenren opinion. Her har afsenderen mulighed for at ytre sine subjektive holdninger, og formålet er at sætte fokus på et emne, overbevise, inspirere og provokere.

Nu skal I selv give jer i kast med anmelderkunsten. Uanset om du kunne lide forestillingen eller ej, så husk på, at en anmeldelse ikke kun er en vurdering af forestillingen med få eller mange stjerner, men også en tekst, der skal være interessant og underholdende at læse.

Du skal derfor ikke bare skildre din umiddelbare holdning til forestillingen, men komme med en god argumentation herfor og en interessant perspektivering.

Find inspiration til indhold og hvordan du kan opstille anmeldelsen ved at gå ind på ungtteaterblod.dk og den4vaeg.dk.

Kig også i dagblade som f.eks. Information, Politiken eller Berlingske.

Undlad at se på anmeldelser for STOLT da de kan forstyrre din egen tone og vurdering af forestillingen.

OPGAVE – Skriv en anmeldelse

Skriv din egen anmeldelse af STOLT.

Som udgangspunkt skal din anmeldelse indeholde følgende elementer:

- **En beskrivelse af forestillingens væsentligste indhold.** Husk ikke at afsløre vigtige ting, som ville kunne ødelægge oplevelsen for modtageren.
- **En fængende og holdningsbaseret overskrift/rubrik**
- **En vurdering mellem 1-5 stjerner**, hvor 5 er det bedste
- **En faktaboks** med instruktørens navn, skuespillernavne mm, spilleperiode, varighed. Find informationerne på folketeatret.dk
- **En manchete** der kort og præcist uddyber overskriften/rubrikken
- **En byline**
- **En brødtekst;** selve artiklen med resumé, holdning, argumentation, evt. analyse og konklusion.

Når du har skrevet dit første bud på en anmeldelse, kan du nu finde en anmeldelse af STOLT.

Hvordan stiller anmelderen sig over for forestillingen?
Er du enig?

Kig på din anmeldelse igen og ret i den på de steder, hvor du har fundet inspiration fra den udgivne anmeldelse.

Husk at gøre sproget til dit eget.

DISKUSSION

FAG: Dansk, Samfundsfag, Billedkunst

Nybros designkollektion, der ligger til grund for STOLT som forestilling, er skabt som en refleksion over folkedragter – et moderne take på egnsdragter. Men er vi som danskere egentlig stolte over det sted vi er vokset op? Eller forsøger vi at distancere os fra det? Er det et sted vi ønsker at blive? Flygte fra? Vende retur til? Og hvad med begrebet danskhed? Her tyve år efter Muhammed-krisen, hvordan står det så til med danskheden?

I årene efter de famøse tegninger, holdt danske backpackere op med at sy dannebrog på taskerne, når de rejste ud. Af frygt men måske også af skam? Hvordan mon det står til med begrebet danskhed i 2025?

I forordet til bogen STOLT, der omhandler Nybros designkollektion, skriver Ph.d. og etnolog Marie Riegels Melchior følgende; "For år tilbage, da Nybro var afgangsstuderende på Designskolen Kolding, var hans nysgerrighed og undren faldet på begrebet danskhed. Hvad betød danskhed egentlig? Nybro var ikke ene om at forholde sig til danskhed på det tidspunkt. Folketingsvalget i efteråret 2007 havde igen sat fokus på emnet. Der var et parti på den politiske

højrefløj, som ligefrem tog patent på danskheden og ville bevare den og sikre den for udefrakommende trusler. Det var et spørgsmål om os eller dem. Det gav næring til at Nybro ville forstå danskhed på en anden måde. Der måtte være mere i dette store, ejendommelige og følelsesladede begreb. Kunne det kun handle om grænsebomme, græssende køer på grønne fagre sletter, forsvarende kanonopstillinger på Dybbøl banke og Jellingstenen – Danmarks kristne dåbsattest?"

Slår man op under "danskhed" på lex.dk, får man bl.a. følgende definition: "Holberg bestemte i 1729 den danske nations art og egenskab (i Dannemarks og Norges Beskrivelse) som lydhed mod øvrigheden og med middelmådigheden som dyd."

Videre i samme artikel står der også: "I et positivt perspektiv bliver danskheden derfor set som demokratisk sindelag, jævnhed, tolerance, ligefremhed og antiautoritetstro. I et negativt perspektiv ses danskheden som magelig selvtilstrækkelighed, ufunderet bedreværd, smålighed og dyrkelse af Janteloven."

OPGAVE – Danskhed; stolthed eller skam?

1 – DISKUSSION

Diskutér følgende spørgsmål i grupper/klassen

- Hvad forstår du ved begreberne hjemstavn, egn og danskhed?
- Hvad betyder det for dig hvor du kommer fra?
- Har du noget "med" fra det sted du er vokset op, som du synes er særligt kendetegnende for den egn?
- Tror du at folk fra det sted hvor du er vokset op har blinde punkter, biases og selvforståelser, der kan lande anderledes andre steder i landet, eller ude i verden?
- Hvordan har du det med det sted du kommer fra?
– Er du stolt af det? Eller skammer du dig over det?

2 – HVIS DU SELV VAR DESIGNER, KOSTUMIER ELLER SCENOGRAF

Foretil jer I selv skulle lave folkedragter for det område I kommer fra

- Hvad ville så være kendetegnende?
- Er der noget der går igen?
- Måder folk klæder sig på?
- En bestemt "ånd" der hviler over stedet?
- Er der noget der adskiller jer fra andre steder i landet?

Prøv at beskrive hvordan nogle af disse overvejelser kunne give sig udslag visuelt

- Er der en bestemt tekstur i materialerne?
- Bestemte farver?
- Er silhuetten fyldig eller smal, blafrende eller stringent?

Notér jeres ideer ved hjælp af et mindmap og/eller lav skitser til en lokal folkedragt.

Foretil jer I selv skulle lave scenografi for det område I kommer fra

- Hvad skulle indgå?
- Lav en brainstorm på steder, I synes er ikoniske eller fortællende for jeres område?
- Er det skoven, et bestemt supermarked, en gade, et stadion eller noget helt femte?

Vælg en idé og prøv ved hjælp af et mindmap at indkredse kendetegn og visuelle markører, som ville kunne bruges på en scene.

Præsenter jeres tanker og ideer for de andre grupper.

OPGAVEN FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE →

OPGAVE 3 – DIGT OM DANSKHED

Læs de to sangtekster til *Jeg var her først*
(første gang og reprise)

Lav en analyse af teksterne

- Perspektivér til jeres arbejde med danskhed, hjemstavn og begreberne omkring stolthed og skam.
- Hvordan spiller disse op med og imod teksterne?
- Skriv dit eget digt om danskhed.

JEG VAR HER FØRST (FØRSTE GANG)

LOUISE	Jeg var her først, siger din nabo og sætter sig ned foran fjernsynet og spiser sine skumfiduser låser døren af frygt for at nogen skal komme tæt på Kom ikke her ... Jeg var her først, siger manden og skubber til en kvinde der står i kø køber sine frikadeller mens han frygter at nogen skal tage det han elsker fra ham Han har det svært med københavnere og veganere den slags som tror de ved bedre som tror de er bedre end ham Unge og gamle og grimme kører rundt som agenter i deres egne små rørende fortællinger måske skal de simpelthen hjem?
WAHID	Jeg var her først, siger den unge kvinde så til manden i Nettos kø jeg kommer altså ikke fra de varme lande men er født her lige præcis som du er
SHARON	Hun har det svært med de ideer eller fortællinger folk har om alt det de frygter og alt det de ikke forstår
LOUISE	Unge og gamle og grimme kører rundt som agenter i deres egne små rørende fortællinger måske skal de simpelthen hjem?

JEG VAR HER FØRST (REPRISE)

SONJA	Jeg var her først, siger barnet og sætter sig på sædet i metroen som slanger sig rundt under byen som en tanke i underbevidsthedens dunkle mørke Jeg var her først ...
NIELS	Jeg var her først, siger den gamle dame højt på sædet i bybussen et stille liv rundt gennem byen som en nerve i ældede kroppe, en rynket stopknap
TUE	Bliver måske ramt af rejsefeber eller forelskelse den slags som et liv kaster af sig Til slut skal vi alle dø
LOUISE	Unge og gamle og grimme kører rundt som agenter i deres egne små rørende fortællinger måske skal de simpelthen hjem?
JOHANNES	Jeg var her først, siger manden og fisker pant op af en skraldespand
WAHID	og sælger sine bedste år og aviser ingen gider at købe og hvor skal jeg sove?
SHARON	Det er så let at blive forvirret eller at drømme om ting, som man slet ikke ønsker Til slut skal vi alle dø
EMMA CÆCILIE	Unge og gamle og grimme kører rundt som agenter i deres egne små rørende fortællinger måske skal de simpelthen hjem?

TEKSTANALYSE

FAG: Dansk, Dramatik

I STOLT har komponist og musik-arrangør bl.a. ladet sig inspirere lydmæssigt til forestillingens sangnumre af moderne popnumre og kunstnere som Billie Eilish, Robyn, Imogen Heap, James Blake m.fl.

Oplægget er på mange måder folkeligt og med referencer som vi på en eller anden måde alle kan forholde os til, i en moderne verdensomspændende popkultur. Samtidig spiller det op imod Nybros oprindelige idé med kostumerne som en afsøgning af folkesjælen i forskellige egne af Danmark og forestillingen som den endte med at blive, hvor fokus på egns-forskelligheder er trådt i baggrunden til fordel for menneskelige historier, der nok udfolder sig i forskellige universer, men som i deres almen-menneskelige natur er genkendelige for en stor del af publikum.

Men ligesom Nybros egnsdragter trækker linjer bagud i historien til fortidens folkedragter, trækker også musikken på referencer fra tidligere tiders danske musikkultur, herunder både folkeviser, højskolesange, kirkelige salmer og meget andet.

En meget tydelig reference er nummeret "Historien om Kim" der er bygget op som en klassisk folkevis. I forestillingen STOLT blandes nutidige pop-kulturelle-folkeviser med mere gammeldags lydige forlæg – således også i dette nummer.

I bogen "Folkeviser" finder vi følgende definition: "Folkevisernes tematiske kendetegn er at de generelt handler om det enkelte menneskes møde med skæbnen. Skæbnen kan have karakter af social magt (...) eller af naturmystisk magt (...) Hvad "skikkelse" den end har i tekstens univers, så er det karakteristisk at skæbnen optræder som en indsnævring af hovedpersonens individuelle handlemuligheder – ofte med så stor en effekt at personen dør af mødet med skæbnen. (...) Folkevisedigterne og deres publikum er mere optaget af dramatiske konflikter med markante konsekvenser end af ganske almindelige hverdagsbegivenheder. Det er i de konfliktfyldte sammenstød mellem det enkelte menneske og den udefra kommende "skæbne" at teksten sætter eksistentielle krav i spil: Hvad sker der når..."

OPGAVE – Folkeviser og folkelighed

Læs teksten "Historien om Kim" og analysér den som en folkevis.

- Hvordan spiller denne moderne folkevis op imod temaer og historier i de klassiske folkeviser?

Prøv selv at skrive en folkevis. Vælg et "moderne" tema, som du synes egner sig til folkevisformatet.

HISTORIEN OM KIM

JOHANNES (+ kor)

Nu skal du høre historien om Kim
Kom lad os danse og sjunge
Han havde ikke det letteste liv
Så snakker vi ikke mere om det

Han vidste det lige fra barndommen af
Kom lad os danse og sjunge
At det ikke var piger som han ville ha'
Så snakker vi ikke mere om det

Hans far var en fin mand i deres by
Kom lad os danse og sjunge
Det var vigtigt at Kim ej plettede hans ry
Så snakker vi ikke mere om det

Da Kim alligevel sagde det til sin far
Kom lad os danse og sjunge
Var faren som forventet slet ikke rar
Så snakker vi ikke mere om det

Han sagde til Kim, at han nok ku' forstå
Kom lad os danse og sjunge
at han ikke mer' var velkommen - nu sku' han gå
Så snakker vi ikke mere om det

Efter at Kim han var blevet sendt bort
Kom lad os danse og sjunge
måtte han leve som hjemløs, ak det var hårdt
Så snakker vi ikke mere om det

En nat da Kim lå og sov i en park
Kom lad os danse og sjunge
Satte to unge mænd ild til hans jakke
Så snakker vi ikke mere om det

Han lå først i koma men efter en tid
Kom lad os danse og sjunge
Så slukkede de for hans unge liv
Så snakker vi ikke mere om det

Da Kims far han hørte at sønnen var død
Kom lad os danse og sjunge
Han alle hårde ord og sin stolthed fortrød
Så snakker vi ikke mere om det

Men intet kunne jo give ham sønnen tilbage
Kom lad os danse og sjunge
Så hans hjerte det bristede og det tog ham af dage
Så snakker vi ikke mere om det

Så nu ligger de begge der, Kim og hans far
Kom lad os danse og sjunge
På gravstenen står der: Elsk dem du har
Så snakker vi ikke mere om det

REFERENCER OG KILDER

Om folkeviser

Jacobsen, Kjærgaard-Jensen og Aabenhus:
Folkeviser (Systime, 2002)

Om STOLT som designkollektion

Nybro, Nicholas: STOLT (Muusmann Forlag)

Om forestillingen

Find fotos fra forestillingen her:

www.folketeatret.dk/saerligt-for/presse/